

מערך שיעור

אתיקה של בחירות -ב'

מערך שיעור רגיל ומקוון

קהל יעד: תיכון (כיתות יא- יב)

משך הזמן : מערך נבנה של שניים/ שלושה שיעורים

המערך כולל שיעור המתאים להוראה פנים אל פנים ומעריך
מקביל המתאים להוראה מרחוק

מבוא למורה :

שיעור 2 -תרבות השיח ועומק השיח במערכת בחירות:

מטרות השיעור:

1. הבנת הקשיים העולים כתוצאה ממערכת בחירות ומקמפיין.

2. אבחנה יסוד בין סובלנות לפלורליזם.

3. הקניית דרכים לניהול ויכוח פוליטי פורה ומעמיק.

4. התבוננות על מקורות ישראל כצוהר לתרבות פוליטית ראויה.

מושגים מרכזיים:

1. סובלנות.

2. שיח פלורליסטי.

3. קמפיין בחירות.

4. שיח דיאלוגי

רעיון מארגן מרכזי: תרבות השיח משפיעה על השיח עצמו ככל שנסגל לעצמנו יותר יכולת של
הקשבה נכח להתייחס בצורה מדויקת יותר לטענות הצד השני, להבין יותר טוב את עמדתו וכך גם
את עמדתנו שלנו.

מערך שיעור

מהלך שיעור - שיעור ב:

שיעור רגיל	אתגרים / השוני בשיעור מקוון	תוספות / התאמה לשיעור מקוון
המורה יבקש מהתלמידים להתחלק לשתי קבוצות, אלו המזדהים יותר עם עמדות שמאל ואלו המזדהים יותר עם עמדות ימניות. לאחר מכן נציג בפני הכיתה תמונות של מועמדים מימין ומשמאל ונבקש מכל קבוצה להתייחס באופן אינטואיטיבי למועמדים המייצגים את הקבוצה שלהם. כדאי מאוד לכתוב על הלוח מה שאומרת כל קבוצה כלפי כל מועמד. לאחר מכן נבקש מכל קבוצה להתייחס למועמדים באופן הבא: לומר היגד טוב על מועמד המייצג את עמדת הקבוצה השנייה או להעביר ביקורת על המועמד המייצג את קבוצתם הם. נשאל: מדוע ישנו פער בין מה שנאמר ב"שליפה" אינטואיטיבית לבין מה שנאמר לאחר הנחיות וחשיבה? מה מלמדת תופעה זו עלינו כחברה?	לא כולם בוחרים להשתתף השיעור המקוון מאפשר הבנה ויזואלית של הדעות השונות בכיתה.	[ניתן לשלוח FORMS¹ מראש- סקר קטן לכיתה- כדי להבין מה הדעות שלהם בנושאים פוליטיים שונים- אחרי שכל התלמידים עונים על השאלון. המורה מראה את גרפי התוצאות לכולם במצגת. ככה המורה יודע בערך מה המצב בכיתה ויודע כיצד לכוון את השיעור. וגם לתלמידים יותר קל להגיד את דעתם אחרי שכבר ראו את מפת הכיתה.] - בקשה מכל מי שמחזיק דעות שמאל לשים רקע בצבע מסוים וכל מי שמחזיק דעות ימין לשים רקע בצבע אחר. 1. המורה מראה דמות² והתלמידים צריכים להגיב בצורה אינטואיטיבית, המורה כותב על המסך המשותף בגדול, מילים וביטויים חשובים.. 2. מראים שוב את התמונות והם צריכים לכתוב במקום השם שלהם במסך, אם זה מועמד של הקבוצה השניה דברים טובים ואם זה מועמד שלהם- ביקורת. (בסוף מחזירים את השם שלהם) - נשאל: מדוע ישנו פער בין מה שנאמר ב"שליפה" אינטואיטיבית לבין מה שנאמר לאחר הנחיות וחשיבה? מה מלמדת תופעה זו עלינו כחברה?
נביא בפני התלמידים את המשנה³ (אבות פ"ה, ז) וניתן להם כמה דקות ללמוד את המשנה בחברותא. שאלה מנחה ללימוד: - נסו להסביר במילים שלכם את המידות של החכם ואת מידות הגולם. - נסו להסביר מדוע אלו מידות ה"חכם" ואלו מידות ה"גולם" - מדוע חכמים בחרו במילה "גולם" ולא "טיפש"?	כאשר התלמידים לומדים בזום המורה לא יכול לעבור בין הקבוצות כדי לבדוק הבנה	התלמידים לומדים בזוגות / קבוצות את המשנה. (חלוקת חדרים נפרדים בזום) ומבינים את המשנה לאור השאלות הכתובות במצגת. למי שמעוניין ניתן לתת משימה יצירתית: מייצרים סרטון שבו רואים את 7 ההבדלים בין חכם לגולם. - צריך להחליט מתי הזמן המתאים ביותר לראות את הסרטונים דיון קצר על מה שהבינו.

¹ מצורף בתיקיה דוגמה לשאלון FORMS שאפשר לשלוח לתלמידים, זה רק בסיס לשאלון שאותו צריך לפתח וכמובן שבדאי לשנות אותו בהתאם לרמת הכיתה והדברים שרלוונטים לה. כדי להשתמש בו באופן פרטי אתם צריכים להעתיק אותו ולשנות לו את השם, כך הוא יהפוך להיות שלכם, ואתם אלו שתראו את תוצאות התלמידים.

מי שלא יודע כיצד עושים זאת יכול לראות את הסרטון הקצר הזה: [סרטון המסביר איך לשלוח שאלון FORMS](#).

² מצורף במצגת

³ מצורף בנספחים

מערך שיעור

רואים את הסרטונים. בזמן הצפייה בסרטונים התלמידים צריכים לענות על טבלה מסכמת. אחר כך במליאה. <table border="1"> <tr> <td>סרטון ב</td> <td>סרטון א</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>כיצד מדבר הנאום המרכזי</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>כתבו 5 תגובות שונות לנאום</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>מה התחושות שלך מהאווירה בסרטון?</td> </tr> </table>	סרטון ב	סרטון א				כיצד מדבר הנאום המרכזי			כתבו 5 תגובות שונות לנאום			מה התחושות שלך מהאווירה בסרטון?	הרבה תלמידים לא מסתכלים במסך- ועושים דברים אחרים.	נצפה בסרטונים הבאים: (ניתן להביא שני סרטונים אחרים שמעבירים את המסר). לפניכם קטע אחד מתוך הכנסת - (רצוי לראות את הקטע במלואו) והשני מתוך תכנית טלוויזיה- (יש לראות רק מספר דקות -לא משנה מאיזה שלב בשיחה). שימו לב: תוכן הדיון אינו חשוב! יש דגש על השוני שבניהול הדיון:
סרטון ב	סרטון א													
		כיצד מדבר הנאום המרכזי												
		כתבו 5 תגובות שונות לנאום												
		מה התחושות שלך מהאווירה בסרטון?												
התלמידים יחברו בין הקטע מהמשנה לבין מה שראו בסרטונים, בהנחיית המורה. השאלות נמצאות במצגת		דיון בכיתה באמצעות השאלות הבאות (או חלקן) לאור הסרטונים והמשנה שנלמדה קודם לכן: כיצד השפיע עליכם הדיון בכנסת? כיצד השפיע עליכם הדיון שהתקיים באולפן? לאור הסרטונים שראיתם ולאור תוכן המשנה: במה מתמקד ה"גולם" ובמה "החכם"? נסו לחשוב מה מייצר את ההבדל בין הדיון בכנסת לבין הדיון באולפן?												
במצגת כתובים 7 הכללים שבמשנה. - כל תלמיד בוחר את 3 הכללים החשובים ביותר לדעתו. - לאחר מכן מתחלקים לקבוצות קטנות וכל קבוצה בוחרת את שלושת הכללים החשובים ביותר לקבוצה. - מייצרים פדלט⁴ וכותבים בו את כל הכללים וכל הכיתה מנסה להגיע להסכמה כיתתית- שלושת הכללים החשובים ביותר לדעת כולם. -משאירים רק הכללים הנבחרים על הלוח. מדוע בחרתם דווקא בהם? בסיום השיעור: ניתן להכניס לפדלט גם את כל הסרטונים שעשו בתחילת השיעור. ולראות אותם ביחד.	צריך לייצר תחושה של בחירה ומחיקה, ולראות שכולם שותפים	בחרו שניים או שלושה כללים מתוך שבעת הכללים במשנה – שמבחינתכם הם קריטיים לניהול הוויכוח הפוליטי. מדוע בחרתם דווקא בהם?												

⁴ מי שלא יודע איך עושים לוח פדלט, ניתן לראות בקישור הבא:
<https://www.youtube.com/watch?v=FkeZPuprUzA>

מערך שיעור

נספחים:

מסכת אבות:

משנה מסכת אבות, פרק ה משנה ז: שבעה דברים בגולם ושבעה בחכם; חכם: אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמניין ואינו נכנס לתוך דברי חברו, ואינו נבהל להשיב, שואל בעניין ומשיב כהלכה, ואומר על ראשון- ראשון ועל אחרון- אחרון, ועל מה שלא שמע, אומר לא שמעתי, ומודה על האמת. וחלופיהן בגולם.